

مرکز آمار ایران

دستورالعمل ثبت و کدگذاری

محصولات با استفاده از CPC

برای استفاده در طرح‌های ۱۰

مهر ۱۴۰۱

دفتر استانداردها و نظارت بر طرح‌های آماری

به نام او که به شمارش همه موجودات آگاه است

فهرست مطالب

۳	مقدمه
۴	معرفی طبقه‌بندی محوری محصولات (CPC)
۴	تاریخچه
۴	ماهیت طبقه‌بندی
۵	خصوصیات طبقه‌بندی
۶	نظام کدگذاری
۶	سطح یک رقمی طبقه‌بندی CPC
۷	نکات مهم برای ثبت صحیح محصولات توسط آمارگیر
۱۵	روش کدگذاری
۱۷	نکات مهم برای کدگذاری محصول

مقدمه

طبقه‌بندی‌های استاندارد آماری به‌عنوان چارچوبی استاندارد و مقایسه‌پذیر برای ارائه منظم جریان‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به‌کار می‌رود و استفاده از آمار و اطلاعات گردآوری شده از طرح‌های آمارگیری زمانی میسر است که داده‌ها با بهره‌مندی از سیستمی منظم و منطقی طبقه‌بندی شوند. طبقه‌بندی محوری محصولات (CPC)، طبقه‌بندی جامعی از محصولات است که کالاها و خدمات را پوشش می‌دهد. این طبقه‌بندی به‌منظور ارائه یک استاندارد جهانی برای گردآوری و فهرست کردن انواع داده‌هایی که نیازمند به جزئیات محصول هستند، مانند تولید صنعتی، حساب‌های ملی، فعالیت‌های خدماتی، تجارت داخلی یا خارجی کالا، تجارت بین‌المللی خدمات، موازنه پرداخت‌ها، مصرف و آمارهای قیمت مورد نظر بوده است.

در پرسشنامه‌های آمارگیری‌های مورد استفاده در جداول داده - ستانده (IO) سؤالاتی در خصوص کالاها و خدمات هر کارگاه وجود دارد و پاسخگو ملزم به درج این محصولات به‌گونه‌ای است که کدگذار بتواند کدگذاری آنها را با حداکثر کیفیت انجام دهد. همان‌طور که می‌دانیم، کدگذاری عبارت از تخصیص کدهای عددی یا حرفی از پیش تعیین‌شده، در قالب طبقه‌بندی‌های استاندارد به جواب‌های تشریحی و باز پاسخ‌گوین در آمارگیری‌ها است. از آنجایی که کدگذاری فرایندی پیچیده و بسیار تخصصی است باید توسط کدگذاران آموزش‌دیده و مجرب انجام شود. این دستورالعمل به منظور هدایت و راهنمایی آمارگیران و کدگذاران برای درج در کدگذاری محصولات (کالاها و خدمات) تدوین شده است.

معرفی طبقه‌بندی محوری محصولات (CPC)

تاریخچه

کمیسیون آمار سازمان ملل در سال ۱۹۸۸ نسخه مقدماتی طبقه‌بندی را مورد تصویب قرار داد که پس از آن در سال ۱۹۹۷ نسخه یک طبقه‌بندی جایگزین نسخه مقدماتی آن شد در ادامه و در مراحل بعد در سال ۲۰۰۲ جزئیات بخش خدمات این طبقه‌بندی مورد توجه قرار گرفت و نسخه جدید آن (Rev۱.۱) ارائه شد. همگام با ارائه ویرایش چهارم طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی تمامی فعالیت‌های اقتصادی (ISIC, rev.۴)، به دلیل ارتباط تنگاتنگ این دو طبقه‌بندی مرجع با یکدیگر، در سال ۲۰۰۸ نسخه CPC-۲ نیز ارائه شد در راستای این بازنگری، مرکز آمار ایران نیز ویرایش دوم طبقه‌بندی بین‌المللی محوری محصولات (CPC-۲) را در سال ۱۳۹۴ تهیه کرده است.

ماهیت طبقه‌بندی

CPC طبقه‌بندی جامعی از کالاها و خدمات؛ شامل رده‌هایی برای کلیه محصولات است که می‌تواند مورد مبادله داخلی و بین‌المللی قرار گرفته یا وارد موجودی انبار شوند. این طبقه‌بندی محصولاتی که بازده فعالیت اقتصادی محسوب می‌شوند از جمله کالاهای قابل حمل و خدمات غیرقابل حمل را ارائه می‌کند. برخی دارایی‌های تولید نشده از قبیل زمین را در برمی‌گیرد. اسناد قانونی دال بر مالکیت دارایی‌های غیرملموس از قبیل حق امتیاز، جواز، علامت تجاری و حق چاپ انحصاری نیز در این طبقه‌بندی منظور می‌شود.

خصوصیات طبقه‌بندی

طبقه‌بندی CPC از طبقه‌بندی‌های مرجع است که واحد طبقه‌بندی را محصولات (کالا و خدمت) تشکیل می‌دهد. CPC محصولات را بر اساس خصوصیات فیزیکی و ماهیت ذاتی و با در نظر گرفتن اصل مبدأ فعالیتی آنها طبقه‌بندی می‌کند. در این طبقه‌بندی خواص فیزیکی و ماهیت ذاتی محصولات، مشخصات ویژه‌ای هستند که مختص خود محصول است. این ویژگی‌ها عبارتند از: مواد خامی که کالا از آن ساخته شده، مرحله‌ای از تولید که محصول در آن قرار دارد یا طرز تولید کالاها و ارائه خدمات، هدف یا رده استفاده کننده از تولید و قیمت‌هایی که کالا به فروش می‌رسد.

معیار مبدأ فعالیتی از اصول طبقه‌بندی ISIC است که به منظور تلاش برای گروه‌بندی محصولاتی که توسط یک رشته فعالیت واحد تولید می‌شوند در یک زیر طبقه CPC، مورد توجه قرار گرفت. هر دو معیار (ماهیت محصول و مبدأ فعالیتی) در نظر گرفته شده ولی مشکلاتی هم در عمل وجود دارد. برخی رشته فعالیت‌ها، کالاهایی با ماهیت بسیار متفاوت تولید می‌کنند که این محصولات در یک رده یا حتی یک قسمت CPC قرار داده نمی‌شوند. برای مثال برخی رشته فعالیت‌ها کالاهایی با ماهیت بسیار متفاوت تولید می‌کنند مانند گوشت و پوست که هر دو در کشتارگاه تولید می‌شوند. این محصولات در یک رده یا حتی در یک قسمت CPC قرار داده نمی‌شوند. چون پوست عمل‌آوری نشده ماده خام حیوانی محسوب می‌شود که در قسمت صفر (محصولات کشاورزی، جنگلداری و ماهی‌گیری) طبقه‌بندی می‌شود ولی گوشت در زمره محصولات خوراکی در قسمت ۲ قرار می‌گیرد. به عنوان مثالی دیگر گاهی اوقات کالاهای دارای مبدأ فعالیتی متفاوت در یک رده CPC قرار داده می‌شوند. برای مثال به‌ندرت بین محصولات فلزی حاصل از چدن و سایر محصولات فلزی تمایز قابل می‌شود. اضافه بر این بسیاری از محصولات ریخته‌گری به صورت قطعاتی از ماشین‌آلات یا سایر کالاها طبقه‌بندی شده است. در نتیجه در CPC رده جداگانه‌ای برای محصولات چدنی در نظر گرفته نشده است.

نظام کدگذاری

نظام کد گذاری CPC، سلسله مراتبی و دارای ۵ سطح به شرح زیر است:

- ❑ ۱۰ قسمت (کدهای ۱ رقمی)
- ❑ ۷۲ بخش (کدهای ۲ رقمی)
- ❑ ۳۲۳ گروه (کدهای ۳ رقمی)
- ❑ ۱۲۶۴ طبقه (کدهای ۴ رقمی)
- ❑ ۲۷۳۲ زیرطبقه (کدهای ۵ رقمی)

سطح یک رقمی طبقه‌بندی CPC

اولین سطح طبقه‌بندی (قسمت‌ها) و کدهای یک رقمی آن به شرح زیر است:

جدول شماره ۱- قسمت‌های طبقه‌بندی CPC

شرح محصول	قسمت
محصولات کشاورزی، جنگلداری و شیلات	۰
سنگهای معدنی، مواد کانی، برق، گاز و آب	۱
محصولات غذایی، آشامیدنی‌ها و توتون و تنباکو، منسوجات، پوشاک و محصولات چرمی	۲
سایر کالاهای قابل حمل به جز محصولات فلزی، ماشین‌آلات و تجهیزات	۳
محصولات فلزی، ماشین‌آلات و تجهیزات	۴
خدمات ساختمانی	۵
خدمات توزیع کالا، محل اقامت، سرو غذا و نوشیدنی، خدمات حمل و نقل و توزیع خدمات شهری	۶
خدمات مالی و خدمات وابسته، خدمات املاک و مستغلات و خدمات کرایه و اجاره	۷
خدمات بازرگانی و تولید	۸
خدمات جمعی، اجتماعی و شخصی	۹

نکات مهم برای ثبت صحیح محصولات توسط آمارگیر

از آنجا که محصولات ثبت شده توسط ماموران آمارگیر در مراحل بعدی بر اساس طبقه‌بندی استاندارد محوری محصولات (CPC) کدگذاری خواهد شد، دقت در شناسایی و ثبت دقیق شرح کالاها و خدمات در تخصیص کد درست بسیار مهم است. در تمامی بخش‌ها برای تخصیص کد ۵ رقمی به شرح‌های ثبت شده، نیاز به درج دقیق محصول و پرهیز از کلی‌گویی می‌باشد. بنابراین با مطالعه و به خاطر سپردن نکات زیر (که نمونه‌های کوچکی از نحوه ثبت اطلاعات را نشان داده است)، تلاش نمایید عناوین محصولات (کالا یا خدمت) را با جزئیات کامل و واضح ثبت نمایید.

نکات مهم کد ۰ (محصولات کشاورزی، جنگلداری و ماهی‌گیری)

▶ پرهیز از ثبت عناوین کلی در بخش کشاورزی (بسته به نوع محصول کشاورزی، کدهای مختلفی به آن تعلق می‌گیرد مانند برنج کد ۰۱۱۳۱، بذر گندم کد ۰۱۱۱۱، گندم کد ۰۱۱۱۲، پیاز کد ۰۱۲۵۳، سیب کد ۰۱۳۵۱، گلابی ۰۱۳۵۲ و ...). بنابراین ثبت محصول کشاورزی با نام دقیق آن الزامی است.

▶ درج محصولات کشاورزی فراوری شده و فراوری نشده با ذکر جزئیات آن (مانند لوبیا سبز کد ۰۱۲۴۶، لوبیا خشک کد ۰۱۷۰۱، عدس خشک کد ۰۱۷۰۴ و ...). چنانچه مشخص است بر اساس آنکه محصول فراوری شده یا نشده باشد، کد محصولات کشاورزی تازه و سبز از کد محصولات کشاورزی خشک متفاوت است و ذکر آن برای تعیین کد ضروری است.

▶ ثبت شرح حیوانات زنده و محصولات حیوانی با ذکر جزئیات دقیق آن و پرهیز از درج عناوین کلی مانند طیور یا شیر دام (مانند گاو کد ۰۲۱۱۱، گوسفند کد ۰۲۱۲۹، اردک کد ۰۲۱۵۴، ... و شیر خام گوسفند کد ۰۲۲۹۱، شیر خام گاو ۰۲۲۱۱، پوست عمل آوری نشده بز و بزغاله کد ۰۲۹۵۴ و ...)

نکات مهم کد ۱ (کانه‌ها و کانی‌ها؛ برق، آب و گاز)

- ❑ درج محصولات معدنی با جزئیات لازم (مانند سنگ مرمر کد ۱۵۱۲۰، سنگ مس کد ۱۴۲۱۰، گاز طبیعی کد ۱۲۰۲۰، سنگ قیمتی کار نشده ۱۶۳۱۰ و ...)
- ❑ تعیین و تفکیک انواع آب (مانند آب طبیعی کد ۱۸۰۰۰، بخار و آب گرم کد ۱۷۳۰۰). توجه داشته باشید آب بطری شده در کد ۲ «بخش نوشیدنی‌ها» قرار می‌گیرد، بنابراین ذکر دقیق آن برای تعیین کد ضروری است.

نکات مهم کد ۲ (محصولات غذایی، نوشیدنی و تنباکو؛ پارچه، پوشاک و محصولات چرمی)

- ❑ ثبت محصولات غذایی، نوشیدنی با جزئیات دقیق و پرهیز از درج عناوین کلی مانند گوشت، ادویه و ... (مانند گوشت گاو تازه یا سرد شده کد ۲۱۱۱۲، گوشت بز تازه یا سرد کد ۲۱۱۱۶، گوشت بز منجمد کد ۲۱۱۳۶، مغز بادام کد ۲۱۴۲۲، آب انگور کد ۲۱۴۳۴، روغن زیتون خام کد ۲۱۵۳۷، شیر مایع فراوری شده کد ۲۲۱۱۰ و ...)
- ❑ درج محصولات نخ و منسوج با ذکر جزئیات دقیق (مانند ابریشم خام کد ۲۶۱۱۰، نخ دوزندگی از پنبه کد ۲۶۳۵۰، پارچه کتان کد ۲۶۵۶۰، پارچه پنبه‌ای کد ۲۶۶۹۰ و ...)
- ❑ درج پوشاک با ذکر نوع آن به تفکیک زنانه و مردانه (مانند کت مردانه کد ۲۸۲۲۱، کت و دامنه زنانه کد ۲۸۲۲۳، جوراب کد ۲۸۲۳۷، روسری کد ۲۸۲۳۸ و ...)

نکات مهم کد ۳ (سایر کالاهای قابل حمل، بجز محصولات فلزی، ماشین آلات و تجهیزات)

- ❑ درج جزئیات لازم در محصولات چوبی (مانند چوب به‌صورت تراشه و خرده کد ۳۱۲۳۰، تراورس چوبی کد ۳۱۳۳۰، ورقه روکش چوب کد ۳۱۵۱۰، مجسمه و تزئینات چوبی کد ۳۱۹۱۳ و ...)
- ❑ درج محصولات کاغذی با جزئیات کامل و دقیق (مانند کاغذ روزنامه کد ۳۲۱۲۱، کاغذ کاربن کد

۳۲۱۹۱، کتاب درسی کد ۳۲۲۱۰ و ...)

◀ درج محصولات شیمیایی، لاستیکی و پلاستیکی، شیشه‌ای با ذکر جزئیات دقیق و کامل (مانند پروپان کد ۳۳۴۱۰، اتلین کد ۳۳۴۲۰، اتیل الکل کد ۳۴۱۳۱، هیدروژن کد ۳۴۲۱۰، زغال چوب کد ۳۴۵۱۰، دارویی برای مصرف درمانی کد ۳۵۲۶۰، شیشه عطر و دارو کد ۳۷۱۹۱، شیشه ساعت کد ۳۷۱۹۴ و ...)

◀ تعیین نوع و جنس پسماند با جزئیات کامل (مانند پسماند ابریشم کد ۳۹۲۱۱، پسماند کتان کد ۳۹۲۱۴، پسماند چرم کد ۳۹۲۲۰، پسماند و ضایعات مس کد ۳۹۳۶۱، پسماند و خرد و ریز پلاستیک کد ۳۹۲۷۰ و ...)

نکات مهم کد ۴ (محصولات فلزی، ماشین‌آلات و تجهیزات)

◀ شناسایی دقیق نوع محصول فلزی، مرحله ساخت و مشخصات فنی آن و سپس ثبت نام محصول. برای مثال بسته به اینکه آهن و فولاد به شکل خام اولیه باشد یا به شکل محصول صنعتی ساخته شده باشد و یا به شکل ماشین‌آلات درآمدی باشد کدهای متفاوتی به آن اختصاص می‌یابد (مانند فولاد ساده کد ۴۱۱۲۱، مخزن از فولاد کد ۴۲۲۱۰، فنر از فولاد کد ۴۲۹۴۵ و ... میل‌گرد از مس کد ۴۱۵۱۲، میل‌گرد از نیکل کد ۴۱۵۲۲، میل‌گرد از آلومینیم کد ۴۱۵۳۲ و ...)

◀ تعیین دقیق نوع ماشین‌آلات و تجهیزات و قطعات آن (ماشین‌آلات با کاربرد عام مانند: انواع توربین بخار کد ۴۳۱۴۱، انواع پمپ کد ۴۳۲۲۰، کوره و اجاق صنعتی کد ۴۳۴۲۰ و ... ماشین‌آلات با کاربرد خاص مانند: ماشین شخم‌زن کد ۴۴۱۱۱، اجاق نان و شیرینی‌پزی کد ۴۴۵۱۵، ماشین بافندگی معمولی کد ۴۴۶۱۲، چاپگر لیزری کد ۴۵۲۶۴، چاپگر جوهرافشان کد ۴۵۲۶۳ و ...)

◀ شناسایی و ثبت دقیق نوع لوازم و دستگاه‌های رادیویی و تلویزیونی و ارتباطی (مانند خازن الکتریکی کد ۴۷۱۱۰، مدار چاپی کد ۴۷۱۲۰، رسانه مغناطیسی کد ۴۷۵۳۰، کارت هوشمند کد ۴۷۹۲۰ و ...)

◀ تفکیک دقیق نوع تجهیزات پزشکی و ابزار دقیق (مانند استریل‌کننده پزشکی کد ۴۸۱۴۰، تجهیزات

ارتوپدی کد ۴۸۱۷۱، سوزن و سوند کد ۴۸۱۵۰، دستگاه رادار کد ۴۸۲۲۰، لنز دوربین کد ۴۸۳۲۱ و ...

❑ تعیین و ثبت نوع تجهیزات حمل و نقل با جزئیات لازم (مانند نیم‌تریلر کد ۴۹۱۱۱، خودرو مسافری عمومی کد ۴۹۱۱۲، خودرو سواری کد ۴۹۱۱۳، شناور حمل کالا کد ۴۹۳۱۴، شناور یخچال‌دار کد ۴۹۳۱۳ و ...)

نکات مهم کد ۵ (سازه‌ها و خدمات ساختمانی)

❑ محصولات مندرج در کد ۵ در دو بخش کالا و خدمات دسته‌بندی شده است. در دسته اول سازه‌ها به عنوان کالای فیزیکی فهرست شده‌اند مانند ساختمان مسکونی، ساختمان تجاری، بزرگراه، معدن، نیروگاه و... در بخش دوم خدماتی که در بخش ساختمان ارائه می‌شود فهرست شده است، مانند خدمت بنایی، خدمت عایق‌بندی، خدمت حفاری، خاک‌برداری و... بنابراین دقت داشته باشید برای ثبت خدمات ارائه شده در بخش ساختمان با دقت نوع کار و خدمتی که انجام می‌شود پرسیده و درج شود. همچنین در جایی که باید به سازه و ساختمان مانند یک کالا برخورد کرد نام آن سازه به دقت ثبت شود.

نکات مهم کد ۶ (خدمات تجاری توزیعی؛ خدمات ارایه جا، غذا و نوشیدنی؛ خدمات حمل و نقل؛

خدمات توزیع برق، گاز و آب)

❑ در بخش خدمات فروش و توزیع دقت داشته باشد تفکیک‌های زیر تعیین و درج شود:

عمده‌فروشی انواع کالاها بر اساس نرخ یا قرارداد معین، عمده‌فروشی انواع کالاها به‌جز نرخ یا قرارداد معین، خرده‌فروشی انواع کالاها در فروشگاه‌های تخصصی، خرده‌فروشی انواع کالاها در فروشگاه‌های غیرتخصصی، خرده‌فروشی غیر فروشگاه‌های و خرده‌فروشی از طریق اینترنتی یا سفارش نامه‌ای

بنابراین علاوه بر تعیین دقیق نوع فروش عمده یا خرده در دسته‌های فوق، نام محصول نیز به دقت

- تعیین و درج شود (مانند خدمات عمده‌فروشی اسباب‌بازی به جز نرخ یا قرارداد معین کد ۶۱۱۵۳، خدمات عمده‌فروشی دارو به جز نرخ یا قرارداد معین کد ۶۱۱۷۳، خدمات عمده‌فروشی اسباب‌بازی بر مبنای نرخ یا قرارداد معین کد ۶۱۲۵۳، خدمات عمده‌فروشی گوشت قرمز و طیور بر مبنای نرخ یا قرارداد معین کد ۶۱۱۲۳ و... خدمات خرده‌فروشی گوشت و ماکیان در فروشگاه‌های غیرتخصصی کد ۶۲۱۲۳، خدمات خرده‌فروشی گوشت قرمز و ماکیان در فروشگاه‌های تخصصی کد ۶۲۲۲۳ و ...)
- ❑ دقت داشته باشید در صورت ارائه خدمات فروش به صورت اینترنتی، یا سفارش نامه‌ای و پستی، نوع فروش آن نیز درج شود (مانند خرده‌فروشی اینترنتی لوازم ساختمانی کد ۶۲۳۶۱ و ...)
- ❑ در صورتی که خدمات خرده‌فروشی غیر از فروشگاه ارائه می‌شود، ذکر آن برای کدگذاری ضروری است (مانند خدمات خرده‌فروشی گل و گیاه، غیرفروشگاهی کد ۶۲۴۱۲)
- ❑ در صورتی که خدمات خرده‌فروشی انواع کالاها بر اساس مبلغ یا قرارداد معین باشد، ذکر آن برای کدگذاری ضروری است (مانند خدمات خرده‌فروشی محصولات دارویی بر مبنای مبلغ یا قرارداد معین کد ۶۲۵۷۳)
- ❑ در بخش خدمات ارائه جا، غذا و نوشیدنی توجه داشته باشید ثبت کامل نوع خدمت ارائه شده برای کدگذاری ضروری است (مانند خدمات جا به مسافر همراه با خدمات خانه‌داری کد ۶۳۱۱۱، خدمات جا به مسافر بدون خدمات خانه‌داری کد ۶۳۱۱۲، خدمات جا به محصلین در اقامتگاه‌های محصلین کد ۶۳۲۱۰، خدمات ارائه غذا با خدمات رستورانی کامل کد ۶۳۳۱۰، خدمات ارائه غذا در مراسم کد ۶۳۳۲۰ و ...)
- ❑ در بخش حمل و نقل، تفکیک بار و مسافر و نحوه ارائه خدمات (ریلی، جاده‌ای، هوایی، لوله‌ای و ...) اهمیت دارد. همچنین برخی خدمات پشتیبانی ارائه شده در این بخش مانند خدمات اداره کردن فرودگاه، خدمات پارکینگ، خدمات انبارداری، خدمات کنترل ترافیک هوایی و .. قرار گرفته است که شناسایی و ثبت دقیق نوع خدمت ارائه شده در کدگذاری آن ضروری است.
- ❑ در بخش خدمات پست و پیک، ذکر نوع خدمت ارائه شده به تفکیک پست نامه، پست بسته، پیشخوان پستی و خدمات پیک ضروری است.

نکات مهم کد ۷ (خدمات مالی و امور مرتبط؛ خدمات املاک و مستغلات؛ خدمات کرایه و اجاره)

- ❑ خدمات بانکداری به تفکیک بانک مرکزی و سایر بانک‌ها (با درج نام بانک) تعیین و ثبت شود.
- ❑ خدمات بیمه و مستمری با تعیین دقیق نوع خدمت ارائه شده به تفکیک بیمه اتکایی و بیمه غیراتکایی در بخش‌های عمر، حوادث، وسیله نقلیه و... ثبت شود (مانند خدمات بیمه عمر، غیراتکایی کد ۷۱۳۱۱، خدمات بیمه بار، غیراتکایی کد ۷۱۳۳۳، خدمات بیمه فوت در اثر حادثه، غیراتکایی کد ۷۱۳۲۱ و ... خدمات بیمه اتکایی عمر کد ۷۱۴۱۰، خدمات بیمه اتکایی وسایل نقلیه دریایی کد ۷۱۴۳۲ و ...)
- ❑ خدمات معاملات ملکی با ذکر نوع خدمات ارائه شده ثبت شود (مانند خدمات معامله ساختمان مسکونی کد ۷۲۱۲۱، خدمات معامله ساختمان غیرمسکونی کد ۷۲۱۲۲، خدمات فروش زمین به صورت کارمزدی کد ۷۲۲۳۰ و ...)
- ❑ خدمات اجاره یا کرایه با تفکیک نوع وسیله اجاره شده ثبت شود و در خصوص اجاره ماشین‌آلات و تجهیزات تعیین شود که اجاره آن با متصدی است یا بدون متصدی (مانند خدمات اجاره وانت بدون راننده کد ۷۳۱۱۲، خدمات کرایه وانت با راننده کد ۶۶۰۱۲ و ...)

نکات مهم کد ۸ (خدمات کسب و کار و تولید)

- ❑ برای ثبت «خدمات تحقیق و توسعه» ذکر موضوع و زمینه آن ضروری است (مانند خدمات تحقیق و توسعه در علوم فیزیکی کد ۸۱۱۱۱، خدمات تحقیق و توسعه چند رشته‌ای کد ۸۱۳۰۰ و ...)
- ❑ در «خدمات حقوقی و حسابداری»، ذکر نوع خدمت برای کدگذاری مورد نیاز است (مانند خدمات مشاوره و وکالت حقوقی مرتبط با حقوق جزا کد ۸۲۱۱۰، خدمات مشاوره و وکالت حقوقی سایر حوزه‌های حقوق کد ۸۲۱۲۰، خدمات ممیزی مالی ۸۲۲۱۰، خدمات مشاوره و تهیه صورت مالی شرکت‌ها کد ۸۲۳۱۰ و ...)
- ❑ دقت داشته باشید «سایر خدمات تخصصی، فنی و تجاری» به صورت دقیق ثبت شود (مانند خدمات مشاوره مدیریت منابع انسانی کد ۸۳۱۱۳، خدمات مشاوره آی تی کد ۸۳۱۳۱، خدمات برنامه‌ریزی شهری کد ۸۳۲۲۱ و ...)

- ❑ خدمات در بخش‌های دامپزشکی به تفکیک حیوانات خانگی، دام و سایر حیوانات ثبت شود.
- ❑ «خدمات مخابراتی، پخش برنامه‌های رادیو-تلویزیون و اطلاع‌رسانی» با جزئیات دقیق ثبت شود (مانند خدمات دسترسی به اینترنت باند پهن کد ۸۴۲۲۲، خدمات انتقال دیتا کد ۸۴۱۵۰، خدمات کتابخانه کد ۸۴۵۱۰ و ...)
- ❑ «خدمات پشتیبانی» در موضوعات مختلفی مانند استخدام، تحقیق و تجسس و امنیت، نظافت، بسته‌بندی، ترتیب سفر و اداره تور و سایر دسته‌بندی شده‌اند که برای کدگذاری آن نیاز به جزئیات خدمت می‌باشد (مانند خدمات مجری تور کد ۸۵۵۴۰، خدمات راهنمای تور کد ۸۵۵۵۰، خدمات نامه‌نگاری کد ۸۵۹۵۳، خدمات نظافت عمومی کد ۸۵۳۳۰، خدمات نظافت تخصصی کد ۸۵۳۴۰ و ...)
- ❑ «خدمات پشتیبانی در امور کشاورزی، شکار، جنگل‌داری، ماهی‌گیری و معدن‌کاری» در برگرفته خدمات گوناگونی در حوزه پشتیبانی است که معمولاً در ازای دستمزد یا قرارداد انجام می‌شود و ذکر دقیق عنوان خدمت برای کدگذاری ضروری است (مانند خدمات فراوری بذر کد ۸۶۱۱۲، خدمات انتقال برق - به صورت کارمزدی یا قراردادی کد ۸۶۳۱۱ و ...)
- ❑ در بخش «خدمات تعمیر و نصب»، ذکر نوع کالای تعمیر یا نصب شده ضروری است (مانند تعمیر کامپیوتر کد ۸۷۱۳۰، تعمیر ماشین‌های اداری کد ۸۷۱۲۰، تعمیر پوشاک کد ۸۷۲۳۰، نصب ماشین‌آلات مورد استفاده در صنایع کد ۸۷۳۲۰ و ...)
- ❑ «خدمات تولیدی بر روی داده‌های فیزیکی متعلق به دیگر واحدها» شامل خدماتی است که بر روی کالاهای متعلق به دیگر واحدها انجام می‌شود و معمولاً در ازای دستمزد یا قرارداد می‌باشد (مانند خدمات فراوری گوشت کد ۸۸۱۱۰، خدمات تولید آرد غلات کد ۸۸۱۶۱، خدمات پرداخت پارچه کد ۸۸۲۱۳، خدمات تولید شیشه کد ۸۸۵۳۱، خدمات تولید تریلر و نیم‌تریلر کد ۸۸۸۱۲ و ...). چنانچه از مثال‌ها مشهود است ذکر دقیق خدمات تولیدی به تفکیک نام کالای تولید شده ضروری است.
- ❑ در سایر خدمات تولیدی مانند خدمات انتشار، چاپ و تکثیر و خدمات بازیافت نیز ذکر دقیق خدمت ارائه شده مورد نیاز است (مانند خدمات قالب‌ریزی برای تولید محصولات پلاستیکی کد ۸۹۲۰۰، خدمات انتشار به صورت کارمزدی یا قراردادی کد ۸۹۱۱۰، خدمات بازیافت ضایعات فلزی به صورت کارمزدی کد ۸۹۴۱۰ و ...)

نکات مهم کد ۹ (خدمات اجتماعی و شخصی)

- ❑ در خدمات اداره امور عمومی، خدمات تامین اجتماعی اجباری که به خدمات ارائه شده توسط بخش دولتی اختصاص دارد، ذکر نوع خدمت به تفکیک موضوع آن ضروری است (مانند خدمات اجرایی و قانونی کد ۹۱۱۱۱، خدمات اداری دولت در زمینه آموزش کد ۹۱۱۲۱، خدمات اداری دولت در زمینه گردشگری کد ۹۱۱۳۶، خدمات دفاع نظامی کد ۹۱۲۴۰ و ...)
- ❑ خدمات آموزشی در بخش‌های آموزش رسمی و غیررسمی به تفکیک نوع دوره و موضوع آموزش ثبت شود (مانند خدمات آموزش ابتدایی کد ۹۲۲۰۰، خدمات آموزش عالی کد ۹۲۵۱۰، خدمات آموزش ورزش و بازی کد ۹۲۹۱۲ و ...)
- ❑ خدمات بهداشت و سلامت و مراقبت اجتماعی با جزئیات دقیق در موضوعات مربوط ثبت شود (مانند خدمات پرستاری کد ۹۳۱۹۲، خدمات تصویربرداری تشخیصی کد ۹۳۱۹۶، خدمات بازپروری حرفه‌آموزی برای معلولین کد ۹۳۴۱۱، خدمات پزشکی تخصصی کد ۹۳۱۲۲ و ...)
- ❑ در خدمات انتقال و تصفیه فاضلاب و دفع پسماند ذکر دقیق خدمات مربوط ضروری است (مانند خدمات جمع‌آوری پسماند خطرناک پزشکی کد ۹۴۲۱۱، خدمات جمع‌آوری پسماند خطرناک صنعتی کد ۹۴۲۱۲، خدمات پاک‌سازی هوا کد ۹۴۴۱۱، خدمات رفت و روب خیابان و برف‌روبی کد ۹۴۵۱۰ و ...)
- ❑ در خدمات سازمان‌های عضویتی ذکر نام اتحادیه، انجمن و سازمان سیاسی و مذهبی برای کدگذاری مورد نیاز است (مانند خدمات اتحادیه صنفی کد ۹۵۲۰۰، خدمات مذهبی کد ۹۵۹۱۰، خدمات سازمان‌های حقوق بشر کد ۹۵۹۹۱ و ...)
- ❑ خدمات تفریحی، فرهنگی و ورزشی به تفکیک نوع خدمت ارائه شده در موضوعات مربوط ثبت شود (مانند خدمات تدوین و طراحی صدا کد ۹۶۱۳۷، خدمات هنرمندان هنرهای نمایشی کد ۹۶۳۱۰، خدمات ورزشکاران کد ۹۶۶۱۰، خدمات دستگاه‌های سرگرمی سکه‌ای کد ۹۶۹۳۰ و ...)
- ❑ سایر خدمات مانند خدمات خشک‌شویی، خدمات زیبایی، خدمات کفن و دفن، خدمات خانگی و خدمات سازمان‌های برون‌مرزی دارای کدهای متفاوتی هستند که ذکر دقیق آنها برای کدگذاری مورد نیاز است.

روش کدگذاری

انتخاب کد درست و مناسب برای هر محصول (کالا یا خدمت) با استفاده از نرم افزار جستجوی کد با آدرس <https://codesearch.sci.org.ir> قابل انجام است. این سامانه از طریق درگاه ملی آمار / میز خدمت و سامانه‌ها/ سامانه انتخاب کد طبقه‌بندی‌ها نیز قابل دستیابی است. صفحه اصلی سامانه در تصویر شماره ۱ آمده است.

تصویر ۱- سامانه انتخاب کد طبقه‌بندی‌ها

کد	شرح	طبقه بندی
	52BZ5	

همانطور که در تصویر ۲ مشاهده می‌شود می‌توان با درج کد امنیتی و انتخاب طبقه‌بندی CPC محصول مورد نظر را در سامانه جستجو کرد.

تصویر ۲

کد	شرح	طبقه بندی
52BZ5	CPC	

با تایپ محصول مورد نظر در باکس «شرح موضوع»، نتایج پیشنهادی برای آن محصول نمایش داده می‌شود و کدگذار می‌تواند از میان محصولات پیشنهادی محصول مورد نظر خود و کد مربوط به آن را انتخاب کند. به عنوان مثال نتایج جستجوی محصول «برنج» در تصویر شماره ۳ نشان داده شده است. توجه شود که ممکن است که لیست پیشنهادی بیش از یک صفحه باشد.

تصویر ۳- لیست پیشنهادی محصول «برنج»

طبقه بندی: CPC شرح موضوع: برنج جستجو

کد	شرح	طبقه بندی
0113	برنج	CPC
01131	برنج، بذر	CPC
2316	برنج، نیمه سفید یا کاملاً سفید شده، یا سیوس گرفته (سفید نشده)	CPC
23161	برنج، نیمه سفید یا کاملاً سفید شده	CPC
23161	برنج سفید شده	CPC
23161	برنج نیمه کوب شده	CPC
23161	برنج نیمه سفید	CPC
23162	برنج سیوس گرفته (سفید نشده)	CPC
23162	برنج بی نام	CPC
23162	برنج طارم محلی	CPC
23162	برنج طارم دیلمانی	CPC
23162	برنج گیلان	CPC
23162	برنج صدري ممتاز (حسن سرایی، دمرسرخ، دمرزرد)	CPC
23162	برنج دمرزرد	CPC
23162	برنج دمرسرخ	CPC

items in 4 pages 49 Page size: 15 1 2 3 4

نکات مهم برای کدگذاری محصول

- ❑ کدهای یک رقمی ۰ تا ۴ به کالا و کدهای ۵ تا ۹ به خدمات اختصاص دارد، بنابراین هر کد ۵ رقمی که با ۰، ۱، ۲، ۳، ۴ شروع شده باشد مربوط به کالاها و هر کد ۵ رقمی که با ۵، ۶، ۷، ۸، ۹ شروع شده باشد مربوط به خدمات است.
- ❑ با توجه به نکته ۱، تمییز کالا و خدمات از یکدیگر، قبل از کدگذاری بسیار سودمند خواهد بود. برای اینکار شناخت متغیرهای موجود در پرسشنامه طرح آمارگیری مربوطه لازم است. زیرا در برخی موارد پاسخ‌های مربوط پرسش‌ها در پرسشنامه باید صرفاً کالا یا صرفاً خدمت باشد.
- ❑ شناخت کدهای یک رقمی **CPC** برای کدگذاران لازم و کارآمد خواهد بود. زیرا با دانستن آنها کدگذار قبل از جستجو و انتخاب کد ۵ رقمی تقریباً می‌تواند حدس بزند که محصول (کالا یا خدمت) در کدامیک از قسمت‌های اصلی (۱۰ قسمت) قرار می‌گیرد.
- ❑ در کدگذاری کالاها و خدمات موجود در پرسشنامه، به ماهیت کارگاه باید توجه شود. همانطور که می‌دانیم ارتباط مستقیمی میان فعالیت کارگاه و محصولات آن وجود دارد. به عنوان مثال، اگر در یک کارگاه تولید محصولات فلزی، در جداول پرسشنامه، کالای برنج درج شده باشد باید کد فلز برنج درج شود نه برنج خوراکی.
- ❑ ممکن است کد برخی از کالاها و خدمات بسته به اینکه پاسخ به کدام پرسش در پرسشنامه باشد، متفاوت باشد. بنابراین توجه به سوالات پرسشنامه نیز ضروری است. به عنوان مثال، اگر پاسخ، «خرما» باشد در صورتیکه سوال پرسشنامه مربوط به مواد اولیه و خام کارگاه باشد کد آن ۰۱۳۱۴ و اگر سوال پرسشنامه مربوط به محصولات نهایی کارگاه باشد کد آن ۲۱۴۱۹ است.
- ❑ یکی از معیارهای دسته‌بندی کالا در **CPC** مواد اولیه تشکیل‌دهنده آن است و بسته به نوع مواد اولیه، کدهای متفاوتی برای آنها در نظر گرفته شده است به عنوان مثال در و پنجره چوبی و در و پنجره فلزی در دو رده مختلف قرار دارند و کدهای متفاوتی می‌گیرند.

❑ در خصوص محصولات کشاورزی اگر به صورت خام باشند در رده ۰ طبقه‌بندی می‌شوند ولی اگر بر روی آنها هر فراوری (هر چند جزئی) انجام شود به عنوان یک کالای صنعتی در نظر گرفته شده و در رده ۰ قرار نمی‌گیرد. به عنوان مثال، «انجیر» کد ۰۱۳۱۵ و «انجیر خشک شده» کد ۲۱۴۱۹ را دریافت می‌کند.

❑ توجه شود که خدمات فروش، بسته به اینکه عمده‌فروشی یا خرده‌فروشی باشد کدهای متفاوت دریافت می‌کنند.

❑ با توجه به ماهیت CPC که دامنه گسترده‌ای از محصولات را پوشش می‌دهد، جستجوی یک محصول لیستی از کالاها و خدمات مرتبط برای کدگذار نمایش داده می‌شود و کدگذار باید از میان آنها کد مناسب را انتخاب کند. به عنوان مثال با جستجوی «گندم»، محصولات زیر نمایش داده شود که هر کدام کد متفاوتی دارد و بسته به پاسخ ثبت شده، باید شرح و کد متناسب با آن انتخاب شود.

کد CPC	محصول
۰۱۱۱۲	گندم
۲۳۱۳۰	بلغور گندم
۲۳۱۴۰	جوانه گندم
۰۱۶۹۰	گل گندم
۶۱۱۱۱	خدمات عمده‌فروشی گندم
۶۲۱۱۱	خدمات خرده‌فروشی گندم
۶۷۲۹۰	خدمات انبارهای انواع گندم
۸۵۴۰۰	خدمات بسته‌بندی گندم
۸۸۱۳۰	خدمات بو دادن گندم
۸۸۱۶۱	خدمات تولید آرد گندم
۲۳۱۱۰	آرد گندم

مرکز آمار ایران

www.amar.org.ir